RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 227376

Onderwerp: Zienswijze begroting VGGM 2024

Kernboodschap

Dit raadsvoorstel betreft de Arnhemse zienswijze op de door Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) gestuurde ontwerpbegroting 2024 VGGM, de bijgestelde begroting 2023 VGGM, het voorstel van VGGM over de resultaatbestemming 2022 en de wensen en bedenkingen ten aanzien van deelname aan de stichting Waarborgfonds.

Voorstel

1. Een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2024 VGGM, de bijgestelde begroting 2023 VGGM en het voorstel van VGGM over de resultaatbestemming 2022;
2. Geen wensen en bedenkingen te geven op het voorstel van VGGM om deel te nemen aan de stichting Waarborgfonds;
3. De reactie op de ontwerpbegroting 2024, de bijgestelde begroting 2023 VGGM, de resultaatbestemming 2022 van VGGM en het voorstel deel te nemen aan de stichting Waarborgfonds aan VGGM kenbaar te maken met bijgevoegde brief.

Inleiding

Ontwerpbegroting 2024
Jaarlijks biedt VGGM (Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden) de kaders en de ontwerpbegroting voor het komende jaar aan. Dit om de gemeenteraden van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten in staat te stellen een zienswijze uit te brengen.

GEMEENTE Arnhem

VGGM heeft een reeks van bijeenkomsten voor raadsleden en collegeleden georganiseerd om een toelichting te geven op belangrijke ontwikkelingen. Deze bijeenkomsten waren op 15 mei en 5 en 7 juni 2023.

Stichting Waarborgfonds
In de vergadering van het Algemeen Bestuur VGGM van 6 april 2022 is besloten over de deelname aan de stichting Risicobeheer. Bij de voorbereiding op deze besluitvorming is gewezen op de verplichting om ten aanzien van deelname aan stichtingen vooraf de gemeenteraden in de gelegenheid te stellen hun wensen en bedenkingen uit te brengen. Ook is aangegeven dat in de loop van 2023 opnieuw een stichting zou worden opgericht, de stichting Waarborgfonds.

Op verzoek van het Algemeen Bestuur VGGM is aan raden voorgesteld om bij de zienswijzeprocedure in 2022 meteen hun wensen en bedenkingen ten aanzien van deelname aan de stichting Waarborgfonds op te halen. Aangezien er destijds zeer beperkte informatie beschikbaar is gesteld over de oprichting van de stichting Waarborgfonds en de risico's en (financiële) consequenties die deelname aan de stichting met zich meebrengt, heeft de gemeente Arnhem hierover destijds geen zienswijze uitgebracht. Inmiddels ligt er een voorstel vanuit het Veiligheidsberaad om te komen tot besluitvorming over oprichting van de stichting Waarborgfonds. VGGM wil graag in het Algemeen Bestuur van 5 juli 2023 besluiten over deelname aan deze stichting. Gemeenten die nog geen wensen en bedenkingen hebben gegeven, worden alsnog in de gelegenheid gesteld dit te doen.

Beoogd effect

Ophalen van de Arnhemse zienswijze ten behoeve van de ontwerpbegroting 2024 VGGM, de bijgestelde begroting 2023 VGGM en het voorstel van VGGM over de resultaatbestemming 2022, alsook het ophalen van wensen en bedenkingen ten aanzien van deelname aan de stichting Waarborgfonds.

Argumenten

3.1 *Op grond van artikel 35 Wet Gemeenschappelijke Regelingen worden de raden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd hun zienswijze op de ontwerpbegroting 2024 VGGM kenbaar te maken.*

In de wet is vastgelegd dat gemeenteraden voorafgaand aan de vaststelling van sommige stukken eerst uitgenodigd moeten worden om een zienswijze kenbaar te maken. Op andere stukken is weer een 'in overleg treden met'- bepaling van toepassing. En op weer andere stukken is geen verplichting tot 'contact'. Voor het vaststellen van de ontwerpbegroting 2024 VGGM door het Algemeen Bestuur worden gemeenteraden eerst uitgenodigd om een zienswijze kenbaar te maken.

Ontwerpbegroting 2024
Het jaar 2022 leek het jaar te zijn van de opeenvolgende crises. Na het afronden van de crisisorganisatie rondom de coronapandemie, diende zich al snel de volgende crisis aan: de oorlog in Oekraïne brak uit waarna de eerste vluchtelingen zich in onze regio meldden.

Bovendien zijn er met name drie aspecten die de VGGM organisatie raken, te weten ontwikkelingen op het gebied van de: 1. Arbeidsmarkt; 2. Inflatie; en 3. Informatiepositie. Deze arbeidsmarkt- en maatschappelijke ontwikkelingen, waaronder inflatie en loon- en prijsstijgingen, vragen ditmaal om een bijstelling van de begroting 2023.

<u>Inflatie en loon- en prijscompensatie</u>

- Het grootste deel van de toename van de gemeentelijke bijdragen heeft betrekking op de loon-prijscompensatie. De toename betreft enerzijds een extra structurele bijstelling van de begroting 2023 (effect voor Arnhem € 1.203.000) en anderzijds de reguliere structurele loon- prijscompensatie 2024 (effect voor Arnhem € 1.446.000).

<u>Crisisbeheersing</u>

- De Wet Veiligheidsregio's is geëvalueerd. Eind 2022 heeft het Kabinet de Contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweerzorg naar de Tweede Kamer gestuurd. In de bestuurlijke afspraken is besloten tot een geleidelijke opbouwende structurele toevoeging van € 83 miljoen voor alle veiligheidsregio's in de brede doeluitkering rampenbestrijding (BDUR) vanaf 2023. Dit betekent voor VGGM een bedrag van ongeveer € 1,4 miljoen vanaf 2023 oplopend tot ongeveer € 2,6 miljoen in 2026.

<u>Brandweer</u>

- Met de komst van de omgevingswet vindt een taakaanpassing plaats op het gebied van brandpreventie, namelijk het toezicht op wooncomplexen waar eveneens zorg wordt

aangeboden en op bedrijven met veel gevaarlijke of ontplofbare stoffen of grote hoeveelheden vuurwerk (BEVI instellingen). Het Rijk heeft de uitkering van het gemeentefonds voor deze ontwikkeling verhoogd.
De volledige implementatie van de Omgevingswet kent een doorlooptijd tot 2029.
VGGM vraagt een extra bijdrage voor de uitvoering van de extra taken van € 83.000. Hiervoor hebben we extra middelen in het gemeentefonds gestort gekregen.

- Eind 2023 wordt een nieuw dekkingsplan opgesteld en naar verwachting in april 2024 ter besluitvorming voorgelegd in het Algemeen Bestuur. Het dekkingsplan wordt gebaseerd op een geactualiseerd risicoprofiel waarin de risico's van de vier kerntaken van de brandweer worden samengebracht: brandbestrijding, hulpverlening, incidentenbestrijding gevaarlijke stoffen en waterongevallen.
  Aanvankelijk zou in 2022 al een nieuw dekkingsplan worden opgesteld. De planning is bijgesteld. In het Algemeen Bestuur van april 2023 is besloten om het dekkingsplan samen te laten lopen met het meerjarenbeleidsplan VGGM 2024-2027. Dat betekent dat de beleidstermijn van het huidige dekkingsplan wordt verlengd en daarmee wordt het huidige niveau van de repressieve brandweerzorg gewaarborgd.

- In het kader van de inwerkingtreding van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren is landelijk onderzoek gedaan naar de toekomstbestendigheid van het huidige stelsel van de vrijwillige brandweer. De vraag hierbij was in hoeverre het nodig was om te komen tot taakdifferentiatie tussen beroeps en vrijwillig brandweerpersoneel. De resultaten van het laatste onderzoek zijn inmiddels naar de Tweede Kamer gestuurd. De financiële consequenties van deze taakdifferentiatie worden nog verder uitgewerkt.

<u>GGD</u>

- VGGM heeft twee projecten gestart ter versterking van de GGD: Toekomstbestendige JGZ en Toekomstbestendige Algemene Gezondheidszorg.
  Om in te spelen op de acute situatie zijn maatregelen nodig om de GGD dienstverlening flexibeler en minder kwetsbaar te organiseren. Voor de begroting 2024 wordt de basis op orde gebracht. In het (Bestuurlijk Overleg Publieke Gezondheid (BOPG) van 21 maart is besloten om hiervoor een extra bedrag in de begroting 2024 op te nemen. Voor Arnhem betekent dit € 498.000 aan extra kosten (omdat ten tijde van de college tweedaagse het concrete bedrag nog niet bekend was, is in het financieel beeld toen uitgegaan van een bedrag van maximaal € 600.000).

Bedrijfsvoering

- De bedrijfsvoering binnen VGGM heeft versterking nodig. Uit extern benchmarkonderzoek is gebleken dat deze nu onder gemiddeld en kwetsbaar is georganiseerd.
  Het betreft een inhaalslag in de robuustheid van de systemen, het beschrijven van de processen, het versterken van het management en de wijze van samenwerken.
  De directie stelt voor om in de komende 4 jaar minimaal toe te groeien naar de gemiddelde personele overhead voor Veiligheidsregio's (18,8%), zoals blijkt uit de Berenschot rapportage. Op basis van deze rapportage en uitgaande van het huidige percentage van personele overhead, denkt de directie VGGM € 4.000.000 structureel nodig te hebben. Bij een gefaseerde ingroei van 4 jaar betekent dit een uitzetting van de gemeentelijke bijdragen van € 1.000.000 (€ 246.000 voor Arnhem) per jaar. Deze cumulatieve uitzetting ligt nu impliciet voor in de begroting 2024 van VGGM.

Bijgestelde begroting 2023 VGGM
De begroting en kaders 2024 bevatten de effecten van een geactualiseerde begroting voor 2023. Van de € 10,1 miljoen die in de begroting 2024 als extra gemeentelijke bijdrage is opgenomen in verband met gestegen loonkosten en prijzen, betreft € 4,6 miljoen een aanpassing van de begroting van 2023. Door de oplopende inflatie was deze bijstelling ten tijde van de opstelling van de begroting in 2022, niet te voorzien.

Resultaatbestemming 2022
VGGM vraagt ons eveneens een zienswijze uit te brengen over de bestemming van het in 2022 behaalde positieve financiële resultaat van € 0,7 miljoen. Het voornemen is dit resultaat terug te laten vloeien naar de deelnemende gemeenten. Wij kunnen ons vinden in deze resultaatbestemming.

3.2	*VGGM is vanuit de Wet Gemeenschappelijke Regelingen verplicht om de raden van de deelnemende gemeente de gelegenheid te bieden wensen en bedenkingen in te dienen bij het oprichten van een rechtspersoon.* Op 6 april 2022 is dit onderwerp voor het laatst besproken in het Algemeen Bestuur. Het volgende is toen besloten:

1. Met inachtneming van de ontvangen reacties van de deelnemers, in te stemmen met deelname aan de stichting risicobeheer.
2. Gezien de openstaande vragen t.a.v. de deelname aan de in 2022 te vormen stichting waarborgfonds, de besluitvorming over deelname aan deze stichting voorlopig uit te stellen tot medio 2022.

VGGM wil de besluitvorming met betrekking tot punt 2 weer opstarten. VGGM stelt daarbij voor de gemeenten die nog geen wensen en bedenkingen hebben gegeven op deelname aan de stichting Waarborgfonds te vragen uiterlijk 5 juli dit alsnog te doen.

Kanttekeningen en risico's

3.1 VGGM wijkt af van de gebruikelijke indexeringssystematiek voor loon- en prijscompensatie.

Voor de bijstelling van de begroting 2023 wijkt VGGM af van de gebruikelijke indexeringssystematiek. Dit zal consequenties hebben voor de VGGM begroting 2025 wanneer de nacalculatie over de feitelijke loon- en prijsstijging in 2023 plaatsvindt en verwerkt gaat worden. Het is zaak voor de deelnemende gemeenten om hier dan oog voor te hebben.

3.2 De extra gevraagde middelen ter versterking van de bedrijfsvoering bevatten geen plan van aanpak.

VGGM heeft in 2022 ook extra middelen gevraagd ter versterking van de bedrijfsvoering. Besloten is toen om de gemeentelijke bijdragen met structureel € 1.500.000 (€ 370.000 voor Arnhem) te verhogen om de acute problemen t.a.v. de bedrijfsvoering die samenhangen met wettelijke vereisten, aan te kunnen pakken. Daarnaast is nog eens incidenteel € 400.000 (€ 104.000 voor Arnhem) verstrekt om te onderzoeken hoe de bedrijfsvoering verder versterkt kan worden.

Nu wordt voorgesteld om toe te groeien naar het landelijk gemiddelde percentage personele overhead voor veiligheidsregio's. Een concrete onderbouwing van wat daadwerkelijk nodig is voor de verdere versterking van de bedrijfsvoering ontbreekt evenwel. Wij zijn van mening dat sprake moet zijn van een concreet plan van aanpak voordat een jaarlijks hogere bijdrage vanaf 2025 met € 1.000.000 tot maximaal € 4.000.000 vanaf 2027 voor de versterking van de

	bedrijfsvoering aan de orde is.
3.3	*De achterliggende informatie voor wat betreft de deelname aan de stichting Waarborgfonds biedt geen nieuwe inzichten.* Arnhem heeft destijds wensen en bedenkingen ingediend omdat wij in afwachting waren van antwoorden op verschillende vragen. Het ontbrak aan informatie over de consequenties en daarmee de financiële risico's. Overigens is er al wel een meerderheid in het AB op basis van de wel ingediende reacties. In het voorstel stond wel vermeld dat de kosten niet hoger zullen uitvallen dan nu het geval is. Aangezien er op dit punt geen nieuwe inzichten zijn gekomen, stellen wij voor wederom geen wensen of bedenkingen in te dienen voor wat betreft de deelname aan de stichting Waarborgfonds.

Participatie

Niet van toepassing.

Financiën

De financiële implicaties van de diverse ontwikkelingen die VGGM in haar ontwerpbegroting 2024 opneemt, zijn hierboven benoemd en verwerkt in de Perspectiefnota 2024. Bij de voorbereiding van de gemeentelijke Begroting 2024 zullen hierop naar aanleiding van de meest actuele inzichten nog enkele aanpassingen verwerkt worden met betrekking tot de gevraagde bijdragen aan bedrijfsvoering en basis op orde JGZ/AGZ.

Het opvragen van een zienswijze zelf heeft verder geen financiële consequenties.

Uitvoering

We worden geacht om vóór 7 juli 2023 onze zienswijze kenbaar te maken. De planning voor de verdere behandeling van de ontwerpbegroting 2023 ziet er als volgt uit:

- Nog te bepalen: Financiële commissie
- Nog te bepalen: Dagelijks Bestuur VGGM

- 13 september 2023 Algemeen Bestuur VGGM: vaststellen ontwerpbegroting 2024 VGGM, de bijgestelde begroting 2023 VGGM en besluit over de bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2022 waarbij de ontvangen zienswijzen bij de besluitvorming worden betrokken.

Communicatie

Vanuit de raad wordt direct na de besluitvormende raadsvergadering, per brief een reactie op de ontwerpbegroting 2024 verzonden aan VGGM.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Aanbiedingsbrief VGGM
- Ontwerpbegroting VGGM 2024
- Publieksvriendelijke toelichting ontwerpbegroting VGGM 2024
- (Concept) Zienswijze begroting VGGM

RAADSVOORSTEL

Besluit van	
Zaaknummer	227376

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 juni 2023;

gelet op artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen:

besluit:

1. Een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting 2024 VGGM, de bijgestelde begroting 2023 VGGM en het voorstel van VGGM over de resultaatbestemming 2022;
2. Geen wensen en bedenkingen te geven op het voorstel van VGGM om deel te nemen aan de stichting Waarborgfonds;
3. De reactie op de ontwerpbegroting 2024, de bijgestelde begroting 2023 VGGM, de resultaatbestemming 2022 van VGGM en het voorstel deel te nemen aan de stichting Waarborgfonds aan VGGM kenbaar te maken met bijgevoegde brief.

De griffier, De voorzitter,

GEMEENTE Arnhem